

Hnúšťanský hlas

Kultúrno-spoločenský mesačník obyvateľov Hnúšte a okolia

Ročník XVII. Číslo 1
www.mesto.hnusta.sk

Rozširované bezplatne.
www.mskshnusta.sk

2021
msks@hnusta.org

DO HNÚŠTE PRIŠIEL NOVÝ INVESTOR

SLOVENSKÁ RODINNÁ
FIRMA OBNOVÍ TRADÍCIU
GUMÁRENSKEJ VÝROBY

Špeciálna príloha vo vnútri : AKO SPRÁVNE NAKLADAŤ S ODPADMI

Boj s koronou

Harmonogram zvozu odpadov

Získajte 500,- € do vašej lokality

Vážení spoluobčania, milí Hnúšťania,

zimné obdobie je už pomaly za nami a nový rok sa naplno rozbehol. Musím konštatovať, že kvôli pandémie to bol určite najťažší rok v novodobej histórii mesta. Napriek tomu, že by sme na rok s mnohými obmedzeniami najradšej zabudli, verím, že sa vám podarilo nájsť na ňom aj niečo pozitívne a posunúť sa vpred vo svojich snoch. Práve začiatok roka je čas, kedy sa poohliadneme za tým minulým, čas, kedy hodnotíme jeho priebeh. Rok 2020 bol mimoriadne náročný, ale pozitívom je, že sme sa naučili viac si vážiť to, čo sme považovali za samozrejmosť. Dokázali sme sa zomknúť a pomáhali sme si navzájom. Veľa energie a času sme venovali aktivitám spojeným na ochranu zdravia, prekonávali sme ťažšie prekážky, ako po iné roky. Napriek tomu sa nám podarilo zrealizovať s výnimkou jedného všetky naplánované projekty, a tým posunúť kvalitu života v našom meste zase o niečo vyššie. Som šťastný a hrdý, že rok 2020 bol aj plný pozitívnych zmien. Ďakujem, milí Hnúšťania, za vašu podporu a trpezlivosť.

Situácia s koronavírusom nás v investičných plánoch nezastavila a pozornosť sme venovali i príprave nových zámerov a projektov, stanovili sme si nové úlohy a ciele, ktoré chceme v záujme mesta plniť. Z vonkajších zdrojov sme získali viac ako 750 000,- €, z toho väčšinu na investície v priemyselnom parku (parkovisko, požiarne zdroje, požiarne hydranty a prípravu nového územia pre investorov). Z úspešných projektov sme zakúpili nový zametací voz a nabíjaciú stanicu pre elektromobily. Z väčších investícií ešte spomeniem kompletnú rekonštrukciu ulíc Železničná a Kraskova, dve nové parkoviská na Klokočovej pre 62 vozidiel a zrekonštruované parkovisko na ul. 1. mája pre 11 vozidiel. Podarilo sa vyriešiť havarijný stav strechy kinosály i strechy nad javiskom a strechy amfiteátra vrátane obnovy premietacej plochy. Rovnako ako minulý rok, pokračovali sme aj v oprave strechy ZŠ Klokočova. Na prelome roka sa nám podarilo dokončiť zberný dvor v areáli Technických služieb a ďalšie menšie investície išli na opravy majetku, výtlkov, maľovanie parkovacích čiar, nové smetné nádoby na sídliská. Pokračovali sme aj v programe, ktorý som nazval „1000 maličkosťí“, ktorý obsahuje množstvo drobných investícií na sídliskách a mestských častiach. Za mimoriadne dôležité považujem protipovodňové opatrenia, v ktorých budeme pokračovať aj tento rok.

Veľké plány máme v tomto roku aj v iných oblastiach. Začala sa rekonštrukcia prístavby kultúrneho do-

mu na modernú sálu a čoskoro začne rekonštrukcia Petrivaldského vily, kde by malo byť turistické informačné centrum a múzeum venované osobnostiam M. Hrebendu a J. Francisciho. Chceme pokračovať v kompletnej rekonštrukcii ulíc, ktoré majú aktuálne nevyhovujúci povrch, hlavne ul. Kotlíšťská. Nezabúdame ani na občanov okrajových častí a nový povrch by mala dostať cesta cez Hačavu – Skálie. Plánujeme upraviť povrch za zmrzlinou na 1. mája, postavíme nové parkovacie miesta pre sídliská SNP, Nábrežie Rimavy a Clementisova v Kolónii. Aj v tomto roku opravíme ďalšiu časť strechy ZŠ Klokočova, kde sú opravy finančne náročné, a preto ich robíme postupne. Pripravujeme projektovú dokumentáciu pre cyklotrasu, ktorá spojí Likier, priemyselný park, centrum a Mašu. Popri Rimave na sídliskách Nábrežie Rimavy a SNP vznikne pekná promenáda aj pre chodcov – realizáciu projektu však odhadujeme až v rokoch 2022, resp. 2023, keďže financie na to chceme čerpať z projektov EÚ. Aktualizujeme aj projekt kanalizácie, chceme ho pripraviť lacnejšie a rozdeliť na etapy, aby sme v prípade realizácie nemali rozkopané celé mesto naraz. Na základe projektovej dokumentácie vybudujeme v rokoch 2021 a 2022 siete k novej ulici v Kolónii - mesto pripravuje prvých 7 pozemkov pre nové rodinné domy. Realizovať sa bude i množstvo menších investícií – poslanci navrhli vybudovať výťah v školskej jedálni, aby sme uľahčili kuchárkam prenos ťažkých bremien. Dôležitou povinnosťou je aj zavedenie separácie kuchynského odpadu povinnej od 1.7.2021. Mesto tento rok otvorí aj svoj prvý náučný chodník na trase Kadlub - Brezina – Polom (Cesta Márie Széchy), kde sa dozviete o histórii lanových dráh, železiarne v Likieri, M. Széchy a iných. Jej súčasťou budú 5-metrové kliešte, ktoré nám zapožičal bezplatne umelecký kováč z Rim. Zalužian a rovnako dve pekné vyhliadkové miesta. Vyčlenili sme financie aj na obnovu mestskej zelene, vysadíme takmer 100 stromov. Spolupracujeme na vybudovaní útulku pre zvieratá a nového obchodného priestoru pri Tesco, kde súkromný investor plánuje vybudovať 8 obchodov a parkovisko pre viac ako 50 vozidiel. Naše mesto bude o rok znovu o „1000 maličkosťí“ krajšie.

Vážení občania, spája nás spoločná ambícia v rozvoji mesta a viem, že i rok 2021 bude úspešný pre mesto i jeho obyvateľov. Pandémia raz utíchne, vrátíme sa do bežného fungovania a mesto ožije aj v kultúrnej oblasti. Patrí sa mi na záver poďakovať všetkým, ktorí sú v prvej línii boja s koronavírusom a osobitne administratívnym pracovníkom, lekárom a zdravotníkom, vojakom, policajtom a mestskými policajtom, ktorí zabezpečovali všetky operácie spojené s testovaním občanov v našom meste. Občanom ďakujem za trpezlivosť a pochopenie. Mojim kolegom, zamestnancom mesta a mestských organizácií za to, ako v najťažšom roku, aký si mesto Hnúšťa v modernej histórii pamätá, zvládli svoje úlohy. Želám vám všetkým v tomto roku to najdôležitejšie na svete – zdravie. Prajem vám a vašim blízkym všetko dobré, nech sa vám splnia všetky vaše túžby a priania. Rozdávajme okolo seba dobrú náladu a ceňme si to, čo má naozaj hodnotu.

PhDr. Roman Lebeda, primátor mesta Hnúšťa

Nový investor: Slovenská rodinná firma prichádza do Hnúšte

Do Hnúšte sa vráti tradícia gumárenskej výroby. Rodinná firma s takmer 30-ročnou tradíciou si za prvých pracovníkov vybrala starých skúsených gumárov, ktorí ešte pracovali v známej Technickej gume. O záujemcoch o investovanie v Hnúšti počúvame už dlhé roky, veľká časť sa však nakoniec nepodariť zrealizovať. Preto nerád zverejňujem informácie vopred, hoci s nádejnými firmami rokujeme takmer každý mesiac. V tomto prípade je investícia už hotová vec a nový investor do Hnúšte skutočne smeruje. Ide o slovenskú rodinnú firmu MAJK s.r.o., ktorá je na trhu od roku 1992. Majiteľ firmy Ján Kukuľa ma na pracovnom stretnutí informoval, že reálne začatie prvej výroby je už v mesiaci marec. Firma už zazmluvnila niekoľko zamestnancov – vybrali si hlavne tých, ktorí

majú skúsenosti s gumárenskou výrobou. V Heľpe, kde zamestnávajú 62 ľudí, pracujú aj ženy, časť pracovných pozícií, ktoré v Hnúšti vytvoria, bude vhodná aj pre dámy. Firma sa zaoberá práve výrobkami z gumy (rohože, tesnenia, profily, mikroporézne dosky a pod.). Podľa slov Jána Kukuľu, zakladateľa rodinnej firmy MAJK, firma začne pracovať s približne 20 zamestnancami a v prípade priaznivého vývoja by počet zamestnancov v budúcnosti mohol presiahnuť i stovku. Po 20 rokoch sa tak do nášho priemyselného parku vráti tradícia gumárenskej výroby. Po rozbehu výroby v prípade rozširovania počtu pracovných miest budeme záujemcov o pracovné miesta informovať na našej internetovej a facebookovej stránke mesta Hnúšťa.

Výrobný závod firmy MAJK v Heľpe, kde zamestnáva 62 pracovníkov

Hala v priemyselnom parku, do ktorej prichádza nový investor

Participatívny rozpočet: Získajte až 500,- € a skrášlite svoje okolie!

Mesto chce motivovať občanov k aktivite vo svojom okolí. Za peniaze z mestskej kasy môžete vysadiť stromy, opraviť lavičky, natrieť zábradlia, upraviť predzáhradky, obnoviť studničku, alebo čokoľvek, na skrášlenie svojho okolia. Participatívny rozpočet, v rámci ktorého občania rozhodujú o malej časti mestského rozpočtu sami, bol ďalším zo splnených sľubov primátora mesta. V rámci neho sa mesto rozdelilo na 10 obvodov, v ktorých dostali priestor aktívni občania z lokality. Okrem pravidelných stretnutí s primátorom a poslancami (žiaľ v roku 2020 sa väčšina stretnutí zrušila kvôli pandémie) môžu všetci občania z lokality navrhnúť a zrealizovať malé projekty vo svojom okolí. V roku 2020 na ne mesto Hnúšťa vyčlenilo 3 000,- €, pre rok 2021 poslanci schválili primátorov návrh na navýšenie na 5 000,- €. Do každej lokality teda putuje 500,- €, ktoré môžete získať na svoj projekt!

Ako môžete získať financie na váš projekt?

Ak máte nápad, ako skrášliť svoje okolie vo vašej mestskej časti alebo sídlisku, môžete získať až do 500,- € na projekt, ktorý následne aj sami zrealizujete. Na stránke mesta v časti Samospráva - Výbory MČ nájdete všetky potrebné informácie a jednoduché tlačivo, ktoré je potrebné vyplniť. Termín odovzdania projektov je do 31.3.2021. Ak nemáte prístup k internetu, informácie a tlačivá vám poskytne vedúci kancelárie primátora Mgr. Milan Migala, ktorý projekt koordinuje, prípadne rád poradí pri príprave vášho malého projektu.

V roku 2020 mesto podporilo nasledovné projekty:

- úpravu vstupných priestorov kultúrneho domu v Hačava

- oddychové zastávky a infotabule v Likieri
 - revitalizáciu ihriska na Hlinách
 - vyčistenie chodníka zo Skalice do Iváčky
 - zavedenie komunitného kompostovania a výsadbu stromov na Klokočovej
 - opravu lavičiek, zábradlí a zavedenie komunálneho kompostovania na 1. mája
 - doplnenie lavičiek pri historickom moste v Maši
 - opravu lavičiek a výsadbu zelene na Clementisovej
- Ďakujeme všetkým aktívnym občanom, ktorí sa v minulom roku zapojili do týchto projektov a tešíme sa na vaše občianske projekty v tomto roku.

Hnúšť'a: moderné mesto v boji s koronavírusom

Vláda si v uplynulých mesiacoch vymyslela na občanov rôzne lepšie, či horšie opatrenia. Samozrejme, špinavú robotu zavesila na krk samosprávam a nám nezostávalo nič iné, iba vykonať príkazy štátu a to tak, aby sme znížili dopady niekedy i zbrklých rozhodnutí na našich občanov. Novinkou bola online rezervácia na testovanie a treba povedať, že sme sa vo vytvorenom komforte pre občanov ako samospráva vyrovnali okresným i krajským mestám. Naše testovania prebiehali bez problémov, či pridlých čakaní. Spolu s kolegami sme ukázali, že sme moderné mesto, ktoré vie pripraviť pre svojich občanov i moderné technológie a naši občania ukázali, že sa vedú rýchlo naučiť ich využívať. Bolo tomu predovšetkým počas januárového celoplošného testovania, v ktorom sme ako prvá samospráva v okrese spustili online rezervácie na testovanie. Nebolo to jednoduché, systém bolo treba správne vymyslieť a nastaviť tak, aby sme otestovali čo najviac ľudí, ale zároveň, aby pracovníci odberových miest takýto nápor zvládli. Rozhodli sme sa pre odvážny 2-minútový interval vybavovania, čo sa ukázalo ako ideálny odhad. A boli sme prekvapení pozitívnou reakciou ľudí - naši občania si za 24 hodín rezervovali viac ako 2000 termínov na testovanie. Napriek počiatocnému utorkovému náporu sa dali nájsť voľné časy na rezerváciu až do soboty večera, takže aj počet termínov sme nastavili správne. Samozrejme sme nezabudli ani na seniorov a na tých, ktorí nemajú prístup k internetu – tí sa mohli zaregistrovať telefonicky (ďakujem zamestnancom MsKS za pomoc s touto službou) alebo prísť na jedno odberné miesto, ktoré sme zriadili bez potreby registrácie vopred. Aj keď odozvy sme dostali, neprináleží mi tu hodnotiť spokojnosť občanov s čakaním na odbery, na to si musí odpovedať každý z vás – či ste si vo voľbách volili nový, moderný a aktívny prístup primátora a mesta a či ste s ním spokojní. Pretože práve tu sa ukazuje dôležitosť vzťahu mesto – občan a výhody pre občanov, ak sa o nich ich mesto stará maximálne, ako sa dá. Spomeňte si na to, keď v TV správach uvidíte v iných mestách dlhé rady čakajúcich na testovanie.

Na testovaní sme v pluse, zo zisku kúpime seniorom respirátory: na rozdiel od mnohých iných samospráv, mesto Hnúšť'a na všetkých štátom nariadených testovaniach vďaka dobrému nastaveniu odberových miest neprerobila ani 1,- €. Práve naopak – dobrým nastavením systému nám štát vyplatí viac eur ako boli naše náklady na testovanie. A keďže s koronou budeme bojovať ešte určite niekoľko mesiacov, rozhodli sme sa, že za "zarobené" financie do mestskej kasy zakúpime našim seniorom nad 65 rokov a zamestnancom škôl FFP2 respirátory ako darček od mesta.

Stále odberné miesta sme mali medzi prvými mestami na Slovensku (okrem okresných): mesto Hnúšť'a je popredu aj v zriaďovaní stálych antigénových odber-

ných miest (tzv. MOM). Okamžite po zverejnení výzvy, že štát podporí okrem okresných miest aj odberové miesta v mestách nad 5000 obyvateľov, som začal rokovania, vďaka ktorým sme už po týždni mali fungujúce dve odberové miesta, ktoré fungujú a testujú každý deň. Postupne by sa ich počet mal ešte rozšíriť. Pred nástupom žiakov I. stupňa do škôl mesto ešte podporilo kapacitu testovania a zriadilo na víkend 5.- 6. februára vlastné odberové miesto s prioritou pre učiteľov a rodičov detí, ktoré nasledujúci pondelok nastupovali do škôl. Vďaka tomu sa netvorili na odberových miestach žiadne rady a každý občan bol vybavený do 25 minút (aj s 15 minútami potrebnými na vyhodnotenie testu).

Chceme, aby Hnúšťania nemuseli za očkovaním cestovať: a medzi najlepšími chce byť Hnúšť'a aj v oblasti vakcinácie. S podpredsedom BBSK O. Lunterom sme sa dohodli, že mesto poskytne samosprávnemu kraju priestory športovej haly na zriadenie vakcinačného centra. BBSK vyvíja kvalitnú iniciatívu na rýchlu vakcináciu občanov a ak sa im podarí presadiť ich zámery, bude to veľká pomoc pre našich seniorov, ktorých pozývajú na očkovanie ako prvých a neskôr i pre všetkých občanov mesta, ktorí nebudú za očkovaním musieť cestovať do Rim. Soboty. Hnúšť'a sa vracia i na hrdú pozíciu strediskového mesta, keďže spomenuté opatrenia využijú aj občania okolitých obcí a nezriedka od nás pýtajú radu i úradníci z okresnej Rimavskej Soboty.

Prvé online rokovanie mestského zastupiteľstva v histórii: spomeniem i ďalšie zaujímavosti, pri ktorých mesto využíva moderné technológie. Vzhľadom na problémy s účasťou niektorých poslancov na rokovaní zastupiteľstiev sme v januári po prvýkrát v histórii mesta rokovali prostredníctvom online konferencie, už trikrát sme schvaľovali dokumenty metódou „per rollam“ (hlasovaním cez e-mail). Nové metódy skúša aj Mestské kultúrne stredisko. Veľmi milé sú videá, v ktorých knižničká Dadka číta deťom rozprávky či samoobslužná knižnica pred prístavbou kultúrneho domu, z ktorej si môže ktokoľvek požičať knižku aj počas pandémie. Na záver mi dovoľte ešte raz sa poďakovať všetkým, spolu s ktorými sa nám takéto dôležité veci podarili, aj keď som to už urobil v úvodnom príhovore týchto novín.

PhDr. Roman Lebeda, primátor mesta

V odberných tímoch ste mohli stretnúť aj primátora a viceprimátora

Krátke správy

Poslanci mestského zastupiteľstva na druhýkrát schválili **kúpu budovy bývalého zdravotného strediska pri banskom závode na Mútniku** za 9 500,- €. Mesto v súčasnosti pripravuje projekt, ktorým sa pokúsi získať financie z grantov na vybudovanie **malého banského múzea**. Jeho súčasťou budú v spolupráci so spoločnosťou GENES, a.s. aj **vstupy do podzemia** - do aktívnej bane Barbora.

Drobné úpravy prebehli i v častiach Polom a Brádnó. V oboch častiach mesto **doplnilo nádoby na separovaný zber**, v časti Polom došlo k premiestneniu starej autobusovej zastávky na žiadosť SAD Lučenec (kvôli problematickému otáčaniu autobusov). Kontajnery na separovaný zber pribudli aj v rómskej osade na Mútniku. *„Aj týchto občanov chceme postupne naučiť zlepšovať percento separácie odpadov v Hnúšti, pretože produkujú veľké množstvo odpadov“*, informoval primátor mesta.

V priemyselnom parku mesto 12. decembra nechalo zbúrať jeden z komínov. **Zbúranie 80-metrového komína** bolo nevyhnutné pre prípravu územia pre prípadných investorov, keďže žiadny investor nechce stavať haly na mieste, kde ho v budúcnosti môže ohrozovať starý komín. Na búracie práce mesto získalo dotáciu z Ministerstva hospodárstva SR. Komín nemal žiadnu historickú hodnotu, všetky architektonicky hodnotné budovy v priemyselnom parku chce mesto zachovať.

Mesto aj tento rok v decembri organizovalo **vianočnú zbierku pre chudobné rodiny**. Už po tretíkrát mohli obyvatelia spraviť „Vianočný dobrý skutok“. Darované ošatenie, obuv, školské a hygienické potreby terénni sociálni pracovníci pretriedli a rozvozili adresne do chudobnejších rodín podľa ich potrieb a veku detí. Primátor poďakoval všetkým darcom, ktorí nepotrebné oblečenie venovali na pomoc iným.

Ďalšou vianočnou charitatívnou akciou bola charita s názvom **„Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“**. Mesto v rámci nej a vďaka aktivite p. Rohárikovej dostalo viac ako 100 krabičiek naplnených rôznymi každodennými potrebami a darčekom. *„Tie sme distribuovali seniorom. Vybrali sme tých s nízkym príjmom, najvyšším vekom a takých, o ktorých vieme, že žijú osamelo a po-*

tešili sme aj všetkých, ktorým v roku 2020 umrel životný partner,“ vysvetlil primátor Roman Lebeda.

Klizisko v zimnom období nefungovalo napriek tomu, že mesto na začiatku decembra postavilo mantinely na ul. 1. mája. Prípravu ľadu prekázal zákaz vychádzania z dôvodu pandémie - športoviská ani ľadové plochy nedostali výnimku a deti by plochu využívať aj tak nemohli.

Nová vianočná výzdoba Hnúšťanov zaujala a potešila. Napriek tomu, že mesto chce byť krajšie aj počas vianoc, treba nájsť rozumnú mieru. *„Vyhadzovanie tisícok eur na vianočnú výzdobu, ktorá je v uliciach jeden mesiac v roku považujem za neefektívne. Výzdobu postupne rozširujeme, ale len za malé investície z toho, čo sa nám podarilo usporiť inde počas roka,“* vysvetlil primátor mesta. Historické sane a svietiace soby mesto zakúpilo spolu za približne 1 100,- €, aby potešilo svojich občanov, najmä tých najmenších. Žiaľ, v tomto roku sme sa z „Vianoc na ľade“ netešili a sneženie prišlo až v januári.

Fotopasca pomohla mestským policajtom chytiť vandalov, ktorí vyvalili a hodili do rieky kanalizačné poklopy. *„Keď ich vyvalili druhýkrát, poklopy sme napravili a mestskí policajti ukryli na mieste fotopascu. A neuveríte, večer prišli zas a urobili to isté. Tentokrát ich fotopasca zachytila a podľa ďalších nových kamier sa nám už jednoducho podarilo stotožniť páchatelov, ktorí sa k činu priznali,“* uviedol primátor pre denník SME. Dodal, že fotopascami v Hnúšti sledujú aj kontajnerové stojiská a miesta, kde pravidelne vznikajú čierne skládky a iné problémové lokality.

Na ulici Clementisovej sa pod vedením poslanca Matúša Goliana **opravili 3 lavičky** pri bytových domoch 214, 216 a 219 a odstránili sa aj nevyužívané betónové časti starých lavičiek tam, kde občania obnovu lavičiek nechceli. V rámci projektu „Skrášlenie ulice Clementisovej“ sa ku detskému ihrisku posadil Ibišteľ Sýrsky a Rakytník rešetliakový.

Ku iniciatíve primátora objavovať a sprístupniť históriu mesta sa pridávajú aj ďalší. Tentokrát spoločnosť SLZ Nova a.s., ktorá dala v závode na koľajniciach vystaviť **staré závodné exponáty**: mašinku, ktorá slúžila na prepravu materiálov v rámci závodu, banský vozík, ktorý sa využíval napríklad na vyvážanie dreveného uhlia a vozík, ktorým sa navážali metrovice dreva do tzv. retorty. V retorte prebiehala pyrolýza - splyňovanie dreva, z ktorého vznikalo drevené uhlie ale aj aktívne uhlie do rôznych filtrov. Do roku 1992 bolo SLZ dominantným zamestnávateľom v regióne, pracovalo tu takmer 2500 ľudí. Ich predchodcom bola železiareň Rimamuránskej spoločnosti s prvou koksovou vysokou pecou na území Slovenska a neskôr chemický závod Dr. Blasberga, ktorého časť sa dodnes zachovala a je architektonicky najhodnotnejšou časťou závodu.

Mesto sa zapojilo do projektu, ktorý chce kreatívnym spôsobom **naučiť fajčiarov hádzať cigaretové ohorky tam, kam patria** a zabrániť tým znečisťovaniu verejného priestranstva a životného prostredia. Fajčiari budú môcť zahodením cigaretového ohorku hlasovať v špeciálnom koši na námestí za zaujímavé témy. Koš bezplatne na námestie umiestnilo občianske združenie Civita Center.

Počas úplného zatvorenia kultúrneho a spoločenského života z dôvodu pandémie prechádza budova Domu kultúry v Hnúšti zásadnými zmenami. Okrem **rekonštrukcie strechy** nad hľadiskom v kinosále sa v decembri vymenila aj strešná krytina a doplnila tepelná izolácia nad javiskom. Riešilo sa to ako havarijný stav, keďže počas obdobia dažďov strecha zatekala a tak sa často okrem iných rekvizít objavili na javisku aj vedrá či hrnce. V mesiaci február **prechádza úplnou rekonštrukciou aj spoločenská sála** v prístavbe Domu kultúry. Hnúšťa sa tak onedlho bude môcť popýšiť reprezentatívnou sálou.

V priebehu januára došlo v meste **k dvom požiarom**. Pri prvom zhorelo obydlie v osade na Mútniku. Poškodená bola jedna rodina, ktorá našla strechu nad hlavou u rodiny. Primátor ešte v ten deň zabezpečil od darcov z Hnúšte dve postele s matracmi, deky a oblečenie. Od

viceprimátora G. Šamina a poslanca M. Petroka dostali rómovia stavebný materiál na výstavbu nového obydla. Druhým požiarom bol požiar bytu na ul. Clementisovej 196. Mladú rodinu so štvorročným dieťaťom umiestnilo mesto do mestského nájomného bytu a primátor opäť vďaka darom ochotných občanov zabezpečil rodine základný nábytok.

Nevyužitá lúka pri Tescu dostane o niekoľko mesiacov novú tvár. Primátor mesta informoval o rokovaní so spoločnosťou OP Centrum, ktorá na tomto mieste vybuduje **nové obchodné prevádzky**. *„Okrem 8 nových obchodných priestorov tu vznikne parkovisko pre viac ako 60 vozidiel a nonstop samoobslužná čerpacia stanica. Zastavaním škaredého nevyužitého priestoru dostane i táto časť mesta nový moderný vzhľad a poskytne ďalšie služby našim občanom. Prepojenie medzi Tescom a sídliskom 1. mája bude perfektné, už žiadne zablatené chodníčky, ale moderný priestor ako vo veľkých mestách,”* povedal po rokovaní s investorom primátor Lebeda.

Aj keď bola knižnica prof. Štefana Pasiara kvôli protipandemickým opatreniam dlhšiu dobu pre verejnosť zatvorená, nezabudla na svojich čitateľov. Pred vchodom do MsKS sprístupnila **"samoobslužnú poličku"** s knihami, ktoré su pre knižnicu nadbytočné. Fungovala s pravidlami: vybrať knižku – prečítať – vrátiť, respektíve doniesť vlastné knižky. Čitatelia ju pravidelne dopĺňali mnohými publikáciami. Môžeme konštatovať, že samoobslužná knižnica zožala medzi čitateľmi úspech.

Mesto Hnúšťa je jedným z mála miest na Slovensku, ktoré na celoplošnom testovaní dokonca od štátu **získalo viac financií, ako na testovanie minulo**. Počet a prevádzka odberových miest boli nastavené tak, aby kapacitne dostatočne pokryli záujem obyvateľov o testovanie, no zároveň im poskytl aj možnosť nečakať vonku v neprijemnom počasí ale objednať sa na presný termín a čas. Odberové miesta tak nezívali prázdnotou a vzhľadom k tomu, že samospráva získala na jedného testovaného 5,- €, náklady nielenže pokryli prevádzku odberových miest, ale ušetrili sa aj financie. Primátor rozhodol, že **za takto „zarobené“ financie mesto zakúpi ochranné respirátory** pre najzraniteľnejšiu skupinu – seniorov nad 65 rokov, ktoré im už rozdistribuovalo. Rovnako sme respirátory zakúpili pre našich zamestnancov základných a materských škôl. Respirátory mestá od štátu priamo zadarmo nedostali, ale Hnúšťa našla spôsob, ako za peniaze štátu pomôcť pandemiou najohrozenejšej časti občanov.

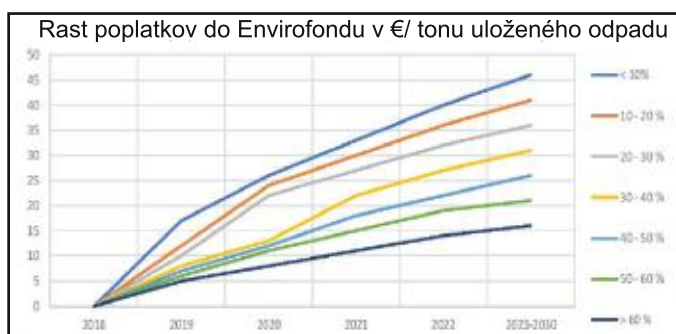
Prečo a ako správne separovať?

Cena za skládkovanie odpadov prudko stúpa na Slovensku každý rok. Musíme si byť vedomí toho, že z odpadu sa postupne stáva drahá komodita. Je to spôsobené predovšetkým tlakom EÚ a následnými legislatívnymi úpravami, ktoré zvyšujú náklady na skládkovanie, nariaďujú ďalšiu úpravu odpadu pred skládkovaním, zavádzajú povinný zber bioodpadu a zber kuchynského odpadu, zvyšujú poplatky do enviroföndu a iné. K doterajším nákladom bude potrebné pripočítať ďalšie výdavky, ktoré odborníci odhadujú v rozpätí 20,- € až 40,- €/tona. Celková cena za skládkovanie jednej tony odpadu sa tak v najbližších rokoch zdvojnásobí zo súčasných približne 45,- € na úroveň 80,- až 90,- €. Poplatok do enviroföndu pre obec, ktorá slabo separovala v roku 2018, bol na úrovni 5%. Pre rok 2021 je to 33,- € a poplatok porastie až na 46,- € v r. 2023.

Navýšenie z 5,- na 46,- € si nevymysleli obce, ale štát. Navýšenie sa objaví v neustálom zvyšovaní poplatkov za odpady. Podľa zákona obce nesmú dotovať odpadové hospodárstvo zo svojich rozpočtov a koľko odpadu občania vyprodukujú, toľko musia zaplatiť. ZNAMENÁ TO, ŽE ZA TO, KOľKO ZA ODPADY PLATÍME, MÔŽEME IBA MY SAMI. ALE POZOR! PLATÍ TO IBA PRE ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD! ZA VŠETKO, ČO DOKÁŽEME VYSEPAROVAŤ, NEPLATÍME NIČ. Ak dobre separujeme, zvýšime percento separácie v obci a tým znížime poplatok do enviroföndu. Opatrenia, ktoré sme prijali v roku 2019 po mojom nástupe na úrad, zvýšili percento separácie na takmer dvojnásobok. Rovnaký skok chceme dosiahnuť v tomto roku na základe ďalších opatrení (zberný dvor, odstránenie veľkoobjemných kontajnerov z mesta, osвета v separácii, zavedenie separácie kuchynského odpadu, ...).

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € / t odpadu					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023-2030
< 10%	0	17	26	33	40	46
10 - 20 %	0	12	24	30	36	41
20 - 30 %	0	10	22	27	32	38
30 - 40 %	0	8	13	22	27	31
40 - 50 %	0	7	12	18	22	26
50 - 60 %	0	6	11	15	19	21
> 60 %	0	5	8	11	14	16

Čo mesto urobilo pre lepšiu situáciu s odpadmi?

V roku 2020:

- dohodli sme častejší vývoz separovaného zberu (6 vývozov navyše)
- dohodli sme lepšiu interval vývozov separovaného zberu
- pribudlo 21 ks kontajnerov na separovaný zber (9x papier, 12x plasty)
- vybudovali sme dve nové stojiská na kontajnery
- začali sme komunitné kompostovanie na 2 sídliskách (Klokočova, 1. mája) a projekt je úspešný
- vymenili sme 20 ks zničených kontajnerov za nové
- odstránili sme kontajnery na šatstvo z našich ulíc, keďže neprispôsobiví občania okolo nich vytvárali neporiadok. Šatstvo môžete odozvať pri MsP alebo v zbernom dvore
- zaviedli sme separáciu odpadov v mestských častiach, kde chýbal (Brádno a Polom)
- zaviedli sme pravidelný zber starého nábytku na sídliskách
- začali sme monitorovať kontajnerové stojiská kamerami a fotopascami
- zdarma sme rozdali takmer 500 ks kompostérov do rodinných domov

Mesto pravidelne dokupuje nové kontajnery na výmenu za tie zničené. Ničia sa predovšetkým tým, že ich občania nezatvárajú.

V roku 2021:

- dohodli sme ešte častejší vývoz separovaného zberu (11 navyše)
- otvorili sme ZBERNÝ DVOR
- pripravujeme spustenie mestskej KOMPOSTÁRNE v Hačave
- rozdáme ďalších 280 ks kompostérov do rodinných domov
- rozšírime KOMUNITNÉ KOMPOSTOVANIE na všetky sídliská
- pripravujeme separovanie KUCHYNSKÉHO ODPADU a BIOODPADU v panelákoch
- učíme SEPAROVAŤ občanov v rómskej osade na Mútniku
- pracujeme na znovuoživení zberných surovín

Situácia na sídlisku 1.mája - jar 2019.

Situácia na sídlisku 1.mája - jar 2020.

Nový zberný dvor prispeje k čistejšiemu mestu

Prvou a najdôležitejšou vecou v aktivitách mesta v oblasti odpadového hospodárstva bola príprava zberného dvora, ktorý nám veľmi chýbal. Ten sme v januári otvorili v areáli Technických služieb v Kotlíšti. Odovzdať tu môžete všetok objemný odpad, ktorý nepatrí alebo sa svojimi rozmermi nezmesť do komunálneho odpadu a separovaného zberu, napríklad: veľký plastový odpad, elektroodpad, drevo a starý nábytok, väčšie množstvo skla, stavebný odpad, väčšie množstvá zeleného odpadu, papiera, jedlého oleja, pneumatiky a iný odpad veľkých rozmerov. Všetky odpady okrem stavebného odpadu tu môžete odovzdať zdarma. Pripomíname, že ukladanie nadrozmerného a stavebného odpadu ku kontajnerom na sídliskách je zakázané. Všetok objemný odpad je potrebné odviezť do zberného dvora. Ak nemáte možnosť odpad previezť, na telefónnom čísle 047 542 3113 si môžete objednať odvoz, táto služba je spoplatnená podľa cenníka TS. Existuje aj možnosť, ako si nechať nadrozmerný odpad odviezť zdarma a to prostredníctvom pravidelného zberu veľkoobjemného odpadu, ktorý sa vykonáva 2x ročne + 2x ročne sme zaviedli minulý rok zber starého nábytku. Dovtedy môžete starý nábytok uskladniť v spoločných priestoroch bytových domov. Mesto Hnúšťa zároveň rokuje o opätovnom sprevádzkovaní zberných surovín – pripravujeme začatie zberu kovov, papiera a iných komodít.

ZBERNÝ DVOR HNÚŠŤA - Kotlíšte č. 980, 981 01 Hnúšťa, Tel: 047 542 3113.

Otváracie hodiny: PO – PI: 9:00 – 13:30, SO: 09:00 – 12:00

Čo s odpadom z podnikateľskej činnosti?

Ak podnikáte, ste povinní zazmluvniť si odvoz odpadu s nejakou firmou, ktorá má na to povolenie. V Hnúšti sa stáva, že prevádzky na sídliskách vyhadzujú svoje obalové materiály do kontajnerov na sídliskách, za likvidáciu takéhoto odpadu potom platia občania mesta a navyše spôsobujú preplnenie kontajnerov, ktoré sú presne rozdelené tak, aby zvládali intervaly vývozu. Ak uvidíte podnikateľa likvidovať odpad vo vašich smetných nádobách, ohláste to mestskému úradu, takéto konanie je prísne zakázané. Rovnako vyhadzovanie stavebného odpadu do kontajnerov na sídliskách zo strany živnostníkov, ktorí vám vykonávajú rekonštrukciu je porušením zákona o odpadoch i nariadení mesta. Pre podnikateľov hrozia za takéto konanie veľmi vysoké pokuty.

UPOZORNENIE: Všetky kontajnerové stojiská na sídliskách sú pravidelne monitorované kamerovým systémom a fotopascami. Prevádzkovateľom je Mesto Hnúšťa, Francisciho 74/2, Hnúšťa, kontakt na zodpovednú osobu: zodpovednaosoba@som.sk. Bližšie informácie o ochrane osobných údajov získate na kontaktnom mieste v priestore prevádzkovateľa alebo na: <https://mesto.hnusta.sk/zverejnovanie/ochrana-osobnych-udajov/> Mesto Hnúšťa rovnako monitoruje fotopascami viaceré lokality v okolí mesta a cintorín. Za vyhodenie akéhokoľvek odpadu v prírode uloží mesto Hnúšťa v správnom konaní pokutu vo výške 1 650,- € a odstúpi vec polícii na trestné stíhanie. Ak ste zaznamenali vytvorenie nelegálnej skládky, alebo porušenie týchto nariadení, prosím pošlite nám informáciu na mailovú adresu odpady@hnusta.sk, alebo zavolajte na 047 202 88 15.

Čo nesmieme dávať do komunálneho odpadu?

Rovnako ako v Rakúsku či Nemecku, i u nás sa čoskoro začne kontrolovať obsah smetných nádob pri vysýpaní. V prípade, že sa v smetnej nádobe bude nachádzať iný ako komunálny odpad, smetná nádoba nebude vyvezená. Občan si platí iba za komunálny odpad a je povinný podieľať sa na separovanom zbere. Bežnou praxou v mestách začína byť i pokutovanie za vyhodenie iného ako komunálneho odpadu.

Sklo – všetko sklo (fľaše, poháre od zaváranín, sklo z okien atď) patrí do zeleného kontajnera. Do kontajnera na sklo nepatrí porcelán, zrkadlá, keramika a autosklo. Tie môžete odniesť na zberný dvor, spolu s obkladačkami a umývadlami sú vhodné na podvrvenie a recykláciu ako stavebný materiál.

Papier – patrí do modrej nádoby. Patrí sem samozrejme aj kartón a krabice, ale je potrebné zmenšiť jeho objem rozrezaním na menšie kusy a stlačením. Papier nesmie byť umiestnený mimo kontajnera, zmoknutý je znehodnotený. Ak je kontajner plný, môžete ho odviezť bezplatne na zberný dvor. Výkup papiera je 4x ročne. Ak máte doma väčšie množstvo papiera, kontaktujte referenta MsÚ Ing. Černáka na t.č.: 0472028815, zabezpečí prístavenie zberného vozidla na vašej adrese.

ulica 1.mája

Plast – všetky druhy plastov patria do žltej nádoby. Rovnako sem patria všetky tetrapaky, obaly z mlieka a džúsov. Plastové fľaše nezabudnite poriadne stlačiť a uzavrieť vrchnákom. Plast môže byť aj znečistený (od kozmetiky, čistiacich prostriedkov). Netreba ho umývať, plasty sú dočisťované pri ďalšom spracovaní. Pozor na plastové obaly od chemikálií – tie patria do nebezpečného odpadu. Diskutabilné je separovanie polystyrénových termoobalov na jedlo z reštaurácií a sami odborníci sa nevedia zhodnúť, kam tento odpad patrí. V tomto prípade sa treba riadiť pravidlom „radšej vytriedim, ako vyhodím“, pretože iba vytriedený odpad prechádza kontrolou. Zmesový odpad putuje z kontajnera na skládku, čím sa hodnotná druhotná surovina nezrecykluje.

Kovy – kov, vrátane rôznych plechoviek patrí do žltej nádoby na plast. Zberová spoločnosť kovy na separačnej linke následne magneticky oddeľuje. Väčšie kusy železa je možné odovzdať v zberných surovinách a zbernom dvore.

Šatstvo – staré oblečenie a textil nepatrí do komunálneho odpadu. Môžete ho odviezť do kontajnerov Humana za mestským úradom (v areáli mestskej polície), alebo na zberný dvor. Na najlepšie ošatenie, hlavne detské, môžete využiť aj každoročnú vianočnú charitu – oblečenie doručíme do chudobných rodín.

Biologický rozložiteľný odpad – šupky zo zemiakov, zvyšky ovocia a zeleniny i iný zelený odpad zatiaľ dávame do komunálneho odpadu. Rodinné domy v Hnúšti dostali kompostéry, ktoré slúžia na vyseparovanie tohto odpadu, v panelákoch sme zatiaľ zaviedli komunitné kompostoviská a tento rok v Hnúšti zavedieme osobitný zber bioodpadu, ktorý poputuje na mestskú kompostáreň medzi Hačavou a Skálím. Povinnosť odseparovať tento druh odpadu vznikne občanom po 1.7.2021. Upozorňujeme majiteľov rodinných domov, ktorí si nevzdvihli kompostér a nemajú na záhrade vlastné kompostovanie (ich bioodpad končí v komunálnom odpade), že ich poplatky za odpad sa zvýšia. Na kompostér má zdarma nárok každý rodinný dom v Hnúšti. Vyzdvihnite si ho prosím čím skôr na mestskom úrade.

ulica Klokočova

Kuchynský odpad – od 1.7.2021 zavedieme v Hnúšti aj zber kuchynského odpadu, ktorý nie je vhodný do kompostérov a na kompostáreň. Tento odpad poputuje na ďalšie spracovanie fermentovaním mimo mesta. Povinnosť odseparovať tento druh odpadu vznikne občanom po 1.7.2021. Momentálne testujeme niektoré možnosti a o zavedení separácie kuchynského odpadu a bioodpadu na sídliskách vás budeme informovať v mesiacoch máj/jún.

Nadrozmernej odpad – skriňa, dvere, stolička, žehliaca doska či sporák. Všetko objemné je zakázané vložiť na kontajnerové stojisko. Zlikvidovať to môžete na zbernom dvore, alebo 2x ročne počas zberu objemného odpadu na sídliskách. Dovtedy tento odpad uschovajte. Vyhadzovanie objemného odpadu ku kontajnerom znečisťuje stojiská a jeho likvidácia je finančne náročná, preto mesto takéto porušenie VZN pokutuje už teraz.

Kolónia

Pneumatiky – každý distribútor pneumatík a pneuservis je podľa zákona povinný bezplatne odobrať pneumatiky bez podmienky viazania na kúpu novej pneumatiky či iného tovaru. Pneuservis je povinný zabezpečiť po celú prevádzkovú dobu na miestach výkonu svojej podnikateľskej činnosti zber odpadových pneumatík bez ohľadu na výrobnú značku, spôsob a dátum uvedenia pneumatík na trh. Za spätný zber pneumatík sa považuje aj bezplatný zber odpadových pneumatík na zbernom dvore alebo na inom mieste určenom obcou. Zákon umožňuje obci za neprebratie odpadu uložiť pneuservisu pokutu až do výšky 1 500,- €.

Elektroodpad – môžete ho odovzdať pri nákupe spotrebiča rovnakej kategórie bezplatne v elektropredajni (ak vám nový elektrospotrebič dovezú domov, sú povinní odobrať starý spotrebič rovnakej kategórie) alebo ho zdarma môžete odnieť na zberý dvor.

Nebezpečný odpad – v meste Hnúšťa vykonáva zber nebezpečného odpadu 2x ročne spoločnosť Detox. O termínoch informujeme prostredníctvom internetu a mestského rozhlasu. Nebezpečný odpad (autobatérie, chemikálie, farby a ich obaly, lepidlá, chladničky a mrazničky obsahujúce freóny, obrazovky) uschovajte do najbližšieho zberu nebezpečného odpadu.

ulica Klokočova - nebezpečný odpad

Harmonogram zberu separovaného odpadu 2021 - rodinné domy

JANUÁR						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUÁR						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

MAREC						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

APRÍL						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

MÁJ						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

JÚN						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

JÚL						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

AUGUST						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

OKTÓBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NOVEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

DECEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

 zber plastov

 zber papiera

Harmonogram zberu separovaného odpadu 2021 - sídliská

JANUÁR						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUÁR						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

MAREC						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

APRÍL						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

MÁJ						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

JÚN						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

JÚL						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

AUGUST						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

OKTÓBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NOVEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

DECEMBER						
Po	Ut	St	Št	Pia	So	Ne
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

 zber skla

 zber plastov

 zber papiera

 zber skla a papiera

 zber plastov a papiera

Čo je pri nakladaní s odpadom zakázané?

Umiestniť do komunálneho/zmesového odpadu plasty, papier, sklo, alebo kovy. Zákon o odpadoch i nariadenia mesta hovoria jasne: Každý občan je povinný podieľať sa na separácii odpadov. Väčšina stojísk na sídliskách je už monitorovaná fotopascami a kamerami. Záznamy sú pravidelne vyhodnocované. Vyhnite sa vysokým pokutám zodpovedným separovaním.

ulica 1.mája

Nábřeží Rimavy

Umiestniť vedľa kontajnerov veľkoobjemný odpad. Stará skriňa, stoličky, dvere, práčka. To všetko je nadrozmerný odpad, ktorý nesmiete uložiť ku kontajnerom, ale musíte ho zlikvidovať podľa zákona. Najjednoduchšie odvozom na zberný dvor, kde za takýto odpad neplatíte. Druhou možnosťou je nepotrebné veci odložiť do pivnice a počkať si na pravidelný zber veľkoobjemného odpadu (2x ročne). Treťou možnosťou je objednať si odvoz na zberný dvor na Technických službách (za poplatok). Ak nadrozmerný odpad vyhodíte ku kontajnerom, dostanete pokutu a odpad budete musieť aj tak zlikvidovať legálnym spôsobom. Výška pokuty v prípade nebezpečných odpadov (napr. chladnička, autobatéria) dosahuje až 1 650,- €.

ulica SNP

ulica 1.mája

Umiestniť odpad mimo/vedľa kontajnera. Stáva sa to hlavne, ak pošlete smeti vyhodiť menšie deti, ktoré nedočiahnu alebo nevládzu otvoriť nádobu. Sáčok vedľa kontajnera v noci roznesia mačky, v meste je neporiadok, mesto má zvýšené náklady na dočisťovanie stojísk. Pokutu za uloženie odpadu mimo smetnej nádoby dostanú rodičia. Rovnako je zakázané ukladať odpad do kontajnera tak, že sa následne nedá kontajner uzatvoriť.

Hádzať do separovaného zberu neposkladané krabice. Jedna veľká krabica dokáže zaplniť aj polovicu kontajnera. Je nevyhnutné ju rozrezať na viac menších častí, alebo poskladať.

Je zakázané nechať kontajner otvorený. Po vhození smetí do kontajnera je vaša povinnosťou ho opäť zavrieť. Otvorený kontajner znamená rýchlejší rozklad odpadu, smrad a hlavne do neho prší, čo znižuje jeho životnosť. Kontajnery kupuje mesto z vášho poplatku za odpad, ktorý takto opäť zvyšujete.

Nábřeží Rimavy

ulica Klokočova

Umiestniť separovaný odpad mimo zberných nádob. Jedná sa hlavne o kartóny. Krabicu občania pohodlia ku kontajneru a tešia sa, ako správne separujú. Omyl. Tento papier je po prvom daždi znehodnotený a putuje do zmesového odpadu. Ak sú kontajnery plné, počkajte na najbližší vývoz a odnesť ju do nádoby neskôr. Umiestniť ju môžete rovnako do najbližšieho modrého kontajnera pri inom vchode (separovaný zber je v celom meste bezplatný a spoločný) alebo odviezť na zberný dvor.

Hádzať do komunálneho odpadu drobný stavebný odpad. Maľovali ste? Menili ste dlažbu v kuchyni? Vyhadzujete staré linoleum či záchod? To nie je komunálny odpad, za ktorý platíte poplatky mestu. Ide o stavebný odpad, ktorý ste povinní odviezť na zberný dvor a zaplatiť zaň poplatok. Nejde o vysokú sumu (39,- €/tona) a najmä sa vyhnete oveľa vyššej pokute.

Nábřeží Rimavy

Dôležité otázky a odpovede

Ak bývam v rodinnom dome, môžem vyhodit' prebytočný plast a sklo do separovaného zberu na sídlisku?

Áno. Separovaný zber nie je viazaný na jednotlivé paneláky, žete vhodit' do hociktovej zbernej nádoby či bezplatne na zber- ide o spoločný zber z celého mesta. Sklo, papier a plasty mô- ný dvor – pokiaľ ste poplatníkom mesta za komunálny odpad.

Čo mám robiť, keď sú nádoby na separovaný odpad preplnené?

Počet nádob, ktoré mesto dostalo, určuje tzv. Organizácia zod- povednosti výrobcov. Je určená podľa koeficientov a počtu obyvateľov. Mesto Hnúšťa doplnilo za posledné dva roky viac ako 20 nádob na separovaný zber a zvýšil sa aj počet odvozov o 11 ročne (v iných mestách s rovnakým počtom obyvateľov majú nádob oveľa menej). Pandémia zvýšila dopyt po tovaroch nakupovaných cez internet, a tak máme na sídliskách ešte viac kartónov aj napriek opatreniam mesta. Preto problém vyriešime jedine poctivým stláčaním plastov a predovšetkým kartónov. Ak vidíte, že sú kontajnery pred vývozom už zaplnené, uskladnite svoje kartóny a plasty doma a vyneste ich po vývoznom dni.

ulica 1.mája

Čo sa môže a čo nedá kompostovať v kompostéri?

Do kvalitného kompostu môžete pridať skoro všetky organické odpady z dvora, záhrady aj domácnosti. Ideálna je čo najrôzno- rodejšia zmes materiálov. Do kompostéra patrí: záhradný od- pad (tráva, lístie, burina, piliny, hlina, konáre, vychladnutý po- pol), kuchynský odpad (káva, čajové vrecúška, škrupiny z

vajec, šupky zo zeleniny a ovocia - aj citrusové plody), papie- rové vreckovky. Zvyšky varených jedál sa odporúča dávať len v malých množstvách. Zmiešajte ich s väčším množstvom su- chého materiálu. Čo nepatrí do kompostu: Zvyšky mäsa, kosti, ryby, pečivo, mliečne výrobky, chemicky ošetrené zvyšky.

Prečo nemôže ísť bioodpad na smetisko? Ved' tam časom zhnie.

Platíme však za všetko, čo na smetisko dovezieme a pred vy- sypaním odvážime. Za každú tonu (plné smetiarske auto má cca 7 ton) zaplatíme do envirofonde 27,- €, tak prečo by sme mali platiť aj za bioodpad, ktorý vieme zrecyklovať v kompostéri v záhrade? Ak každý občan v kompostéri zrecykluje ročne 100 kíl bioodpadu, spolu zrecyklujeme viac ako 700 ton a do envi-

rofondu zaplatíme o 19 000,- € menej. Ak by to tak bolo, mesto by mohlo znížiť poplatok za odpad o 2,50€ pre každého obča- na. A to nie je všetko. Problémom s bioodpadom na skládke sú hlavne hnilobné procesy. Tie vo vrstvách odpadu ukladajú ne- bezpečný metán a iné skládkové plyny, kvôli ktorým mesto v roku 2018 nevedelo niekoľko dní uhasiť horiacu skládku.

Prečo ste zrušili veľ'koobjemné kontajnery, ktoré boli v minulosti po meste?

Z jednoduchého dôvodu. Tieto kontajnery sa stali miestom, kam odpad vyvážali občania z celého okresu i stavebné firmy. To znamená, že občania Hnúšte takto platili aj za odpad cu- dzích ľudí a za odpad z podnikateľskej činnosti živnostníkov, ktorí si ale likvidáciu odpadu musia zaradiť do ceny prác pri akejkolvek rekonštrukcii domu či bytu. Nie je dôvod, aby ste platili navyše za to, že si sused nechal zrekonštruovať kuchyňu.

Prečo zdražel vývoz veľ'koobjemných kontajnerov?

Náklady na vývoz kontajnerov boli už niekoľko rokov vyššie, ako poplatok. Opäť tak všetci občania mesta dotovali prerábky a vypratávanie súkromných bytov a domov. Dnes si už musí každý, kto rekonštruje, zaplatiť skutočné náklady za likvidáciu tohto odpadu. Tie sa odvíjajú podľa množstva odpadu a druhu odpadu. Menej zaplatíte za stavebný odpad, viac za zmesový

odpad. To znamená, že ak dokážete oddeliť stavebný odpad od iného odpadu (napríklad pri vypratávaní domu oddelíte železo, drevo, plasty či sklo a odveziete ich na zberný dvor), za tieto komodity nezaplatíte. Ak všetok váš odpad nahádzate spolu do jedného kontajnera, tým pádom budú aj separo- vateľné zložky vyvezené na skládku a zaplatíte tak viac.

Prečo nezavediete uzamykateľné kontajnerové stojiská, alebo veľ'ké podzemné kontajnery?

Problémom je mimoriadna finančná náročnosť v stovkách tisíc eur, ktorá by sa opäť premietla do vyššieho poplatku za odpad. V projektoch mesta, ktoré do budúcnosti pripravujeme z fondov EÚ (napríklad revitalizácia vnútrobloku sídliska 1. mája), už počítame s postupným budovaním takýchto stojísk. Na veľ'ké podzemné kontajnery, ktorých vybudovanie je ešte drahšie, je potrebná aj osobitná technika (žeriavy, autá na odvoz). Toto nie je ekonomicky reálne ani vo väčších a bohatších mestách.

Skúsenosti z iných miest: ani uzavreté stojiská neznamenajú poriadok

Prečo nezavedieme v Hnúšti množstvový zber?

Najspravodlivejším systémom pre občanov by bol množstevný zber, pri ktorom každá rodina zaplatí iba za toľko komunálneho odpadu, koľko vyprodukuje. Tu sa však predpokladá aj uvedomelosť občanov. Obrovským rizikom z praxe je, že špekulanti, ktorí chceli platiť za smeti menej, ale separovať sa im nechcelo, vyvážali svoj odpad do kontajnerov ku panelákom, na verejné priestranstvá, alebo do prírody. V obci Hranovnica zaviedli množstvový zber odpadov už v roku 2007. Domácnosť musela na každé vreco nalepiť jedinečný identifikačný kód, na základe ktorého sa vypočítaval poplatok za vyprodukovaný odpad. Nálepku si bolo samozrejme potrebné za niekoľko centov zakúpiť. Po počiatočnej veľkej sláve sa objavilo množstvo negatívnych javov – občania prepravovali odpad do iných obcí a miest, prevážali ho do košov na autobusových zastávkach, spaľovali i plastové odpady vo dvoroch, vyvážali odpady do prírody a

miestneho potoka. Cesta do pekla je dláždená dobrými úmyslami. Obec bola nútená systém zrušiť a vrátiť sa späť k paušálnemu poplatku – problémom bol i zásadný rozdiel v príjmoch obce. Tie sa výrazne znížili (niektoré domácnosti odrazu „prestali produkovať“ a teda i platiť za odpad), no nie vplyvom vyššej miery recyklácie, ale vyhýbaním sa legálnemu zbavovaniu sa odpadu zo strany občanov. Nebolo možné donútiť domácnosti participovať na systéme a efektívne penalizovať jeho obchádzanie. Určite aj vy vnímate, že v meste máme aj množstvo nezodpovedných občanov, ktorí by pri vidine úspory necelé 3,- € mesačne (momentálne za komunálny odpad platí každý občan v prepočte 2,25€ mesačne), likvidovali odpad nelegálne, vytvárali by sa čierne skládky v okolí mesta a práve proti tomu intenzívne bojujeme. Preto na množstvový zber, tak ako to funguje v zahraničí, ešte v Hnúšti nie je možné pristúpiť.

Načo separovať, keď to aj tak skončí na jednej kope?

Nie je to pravda. V niektorých obciach možno vidieť hromadný odvoz separovaného odpadu. Ten je však potom na triediacej linke roztriedený na ďalšie spracovanie. Napríklad spojenie papiera a plastu či kovu komoditám nevadí. Problémom je, ak by bol papier znečistený biologickým odpadom a potravinami. V Hnúšti sa separované zložky odpadu zbierajú osobitne a začíname od zberovej spoločnosti vyžadovať váženie vozidla po príchode a pri odchode z mesta, aby sme si boli istí, že o množstvách odpadu nám dodávajú správne informácie.

Takto sa v minulosti vyvážalo na hnúšťanskú skládku

Čo ak neviem, či daný odpad patrí do separovaného zberu?

V tomto prípade sa treba riadiť pravidlom „radšej vytriedim, ako vyhodím“, pretože iba vytriedený odpad prechádza kontrolou. Zmesový odpad putuje z nášho kontajneru priamo na skládku alebo do spaľovne, čím sa hodnotná druhotná surovina nikdy nezrecykluje. Ak niečo na separáciu nepatrí a vy ste to vhodili do triedeného zberu, nič zlé ste neurobili, zberová spoločnosť odpad z nádob na separovaný zber na separačnej linke oddelí.

Separáčna linka spoločnosti Brantner

Vážení občania,

možno tieto opatrenia znejú prísne, či hrozivo, avšak všetko sú to dôležité kroky na zavedenie poriadku pri nakladaní s odpadmi. Výsledkom budú jasné pravidlá, čistejšie ulice, čistejšie stojiská, nepreplnené kontajnery, vyššia separácia odpadov. Každý slušný a zodpovedný občan určite bude súhlasiť aj s tým, že chceme žiť v peknom a čistom meste a s tým, aby sme začali nezodpovedných bordelárov pokutovať. Verím, že sme Vám na týchto stránkach poskytli podrobné informácie i motiváciu separovať všetko, čo sa odseparovať z odpadu dá. Pomôžete životnému prostrediu a na tom nám všetkým spoločne určite záleží. Budúcnosť odpadov je žiaľ neustále zdražovanie – opýtajte sa priateľov žijúcich v zahraničí, koľko platia za likvidáciu svojich odpadov - a to bez ohľadu na to, či budeme v budúcnosti prevádzkovať ďalšiu etapu vlastnej skládky, alebo nie. Náklady na prevádzkovanie skládky a poplatky sú extrémne vysoké a pri súčasnej legislatíve neznamenajú výraznú úsporu financií. Navyše, parlament schválil povinnosť ešte raz vyseparovať komunálny odpad na separačnej linke pred skládkovaním, čo by znamenalo, že by sme náš odpad pred vyhodnotením na smetisko museli ešte previezť na doseparovanie. Najbližšiu takúto linku sa chystajú sprevádzkovať v Poltári a Tornali. Budúcnosť skládkovania odpadov v Hnúšti je tak ešte neistá. Garantujem Vám však, že sa témou odpadového

hospodárstva denne veľmi intenzívne zaoberáme, čoho dôkazom je aj otvorenie zberného dvora a mestskej kompostárne, distribúcia kompostérov, zavedenie komunitného kompostovania, lepšie harmonogramy vývozov, likvidácia čiernych skládok a množstvo iných opatrení. A hovoria to aj prvé výsledky. Percento separácie sa od roku 2018 zvýšilo z 12% na takmer dvojnásobok, viac ako 22% a našou ambíciou je prekročiť v budúcom roku hranicu 30%. Máte moje slovo, že robíme všetko pre to, aby sa Hnúšťanov zvyšovanie poplatkov za odpady dotklo čo najmenej, no potrebujem na to vašu pomoc.

PhDr. Roman Lebeda, primátor mesta

Sčítajme sa!

Elektronické sčítanie obyvateľov SR sa uskutoční v termíne od 15.2.2021 do 31.3.2021. Sčítanie bude plne elektronické, absolútne bezpečné a pohodlné. Obyvatelia sa sčítajú sami prostredníctvom elektronického formulára, ktorý nájdú na www.scitanie.sk. Vyzývame preto našich obyvateľov, aby pomohli pri sčítaní svojim blízkym (seniorom), ak ich o to požiadajú. Vyplnenie elektronického formuláru nezaberie viac ako 10 minút. Na sčítanie postačí mobil, tablet, notebook alebo PC. Ak sa obyvateľ nemôže alebo nevie sčítať sám, môže využiť

asistované sčítanie. To znamená, že občan navštívi kontaktné miesto, ktoré od 1.4. zriadi mesto Hnúšťa na mestskom úrade a v mestskej knižnici, kde ho sčíta na to určený stacionárny asistent. Druhá možnosť je, že občan telefonicky požiadá o mobilného asistenta, ktorý ho navštívi doma a sčíta ho. Vzhľadom na pandemickú situáciu a na základe rozhodnutia vlády asistované sčítanie potrvá od 1.4.2021 do 31.10.2021. O všetkých podrobnostiach vás budeme včas informovať.

Ing. Oľga Maciaková

Nové kroje pre náš súbor

Pod Mestským kultúrnym strediskom v Hnúšti pôsobia 4 ľudové súbory: Detský folklórny súbor Zrkadielko, Ľudová hudba folklórneho súboru Sinec, Ženská spevácka skupina Skaliny a Mužská spevácka skupina Húžva, ktoré sa zúčastňujú na spoločenskom živote mesta Hnúšťa a jeho okolí. Vybavenie súborov si MsKS snaží pokryť z vlastných zdrojov alebo s pomocou dotácií. Za uplynulých 5 rokov sa podarilo zmodernizovať detský folklórny súbor, súbor moderného a scénického tanca Echo, Dychovú hudbu mesta ako aj divadelný súbor Katalpa. Tento rok sa vďaka mimoriadnej výzve Ministerstva kultúry dočkala nového vybavenia aj Ľudová hudba FS Sinec, ktorú tvorí 7 členov. Vďaka výzve Fondu na podporu umenia: *Vznik a prezentácia tvorby – tradičná kultúra*, získalo MsKS dotáciu vo výške 8 000,- €. Z týchto sa dali šiť súkenné nohavice a vyšívané košele, gemerské klobúky, kožené čižmy, ľajblíky, široké opasky a zrenovovať pôvodný cimbal. Kroje FS Sinec sú z roku 1986, odvtedy sa krojový fond neobnovoval. V rovna-

kom roku sa zakúpil cimbal, ktorý tiež okrem prestrunenia neprešiel žiadnou generálkou. S novými krojmi a opraveným cimbalom nás bude ľudová hudba kvalitne reprezentovať nielen v Hnúšti, ale i v zahraničí.

Mgr. Diana Vojenčíaková, riaditeľka MsKS

FOTO: PetraFOTO

Koľko lásky sa zmestí do krabičky od topánok

Minulý rok sa konal už tretí ročník zbierky „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“, ktorého hlavnou myšlienkou je obdarovať na Vianoce starčekov a babičky v domovoch dôchodcov. Je o nich postarané, majú čo jesť, no často sú osamelí a chýba im pocit lásky. Keď som sa o ňom dozvedela, vedela som, že chcem pomôcť. Verila som v dobro a spolupatričnosť tunajších ľudí a že spolu to dokážeme naprieť nepriaznivej situácii s pandemiou koronavírusu, ktorá tento projekt značne skomplikovala, muselo sa jej všetko prispôbiť, aby sme ochránili seba, no najmä tých najzraniteľnejších v domovoch dôchodcov. Mojim cieľom bolo obdarovať klientov v domovoch v Klenovci, v Tisovci aj v Hnúšti a keď som zistila počty, že mám vyzbierať 100 krabíc plných lásky, troška som aj na chvíľu zapochybovala, či to dám, či ich nesklamem. Predsa len za týchto okolností, mnohí majú sami málo, a tu u nás obzvlášť. Rozbehla som kampaň, vylepila plagáty, oslovila známych aj neznámych a čuduj sa svete, dobrí ľudia sa začali ozývať. Pisali, volali, informovali sa, čo a ako. Mnohým sa táto myšlienka veľmi zapáčila, mysleli na svojich starých rodičov, ktorých stratili a im už darček dať nemôžu, školy zapojili žiakov a rodičov. V zberných miestach pribúdali krásne zabalené krabice. Medzi najsilnejšie okamihy určite patrilo, keď som zo ZŠ.

J.F.Rimavského viezla plné auto s asi 60 krabicami a od dojatia som skoro nevidela na cestu. Veľmi ma teší, že mnohí z Vás prispeli, dali do toho srdce a aj keď z mála, možno aj s posledného, chceli niekomu inému spraviť radosť a krásne Vianoce. Obdarovali a potešili sme všetkých 100 klientov v domovoch, ktorí boli minulý rok obzvlášť smutní, izolovaní a osamelí. Krabice išli aj do nemocnice a nakoniec sme 90 zvyšných spolu s ďalšími 200 dovezenými mohli s pomocou samospráv rozdať v Klenovci, v Hnúšti a v Tisovci našim dôchodcom. Starkí boli milo prekvapení a vďační, že si na nich niekto spomenul, že nám na nich záleží a že si ich vážime. Každého darček a pár milých slov poteší, či je v domove, alebo žije sám. Na celom Slovensku sa tento rok vyzbieralo neuveriteľných 75 339 „Krabíc plných lásky“, a to je veľká vec! Môžete byť na seba všetci hrdí, lebo pomoc, spolupatričnosť má stále význam. Pomáha nielen obdarovaným, no aj nám darcom. Bol to ťažký rok, no jeho záver bol pre mňa veľmi krásny, naplnený a zmysluplný. Som šťastná, že sa nám to podarilo. Želám si veľa zdravia nielen pre starkých, no aj pre nás všetkých, aby sme sa mohli aj v tomto roku spolupodieľať na takýchto krásnych projektoch. Ďakujem Vám všetkým za pomoc.

Andrea Roháriková

Vianočné škatuľkové prekvapenie

FOTO: archív A.R.

Najkrajším obdobím roka sú bezpochyby Vianoce. Všetade navôkol sa už od začiatku decembra šíria lákavé vône koláčov, ktoré s láskou vypekajú naše mamy a staré mamy, všetci chystáme darčeky, ozdobujeme vianočné stromčeky, tešíme sa na spoločné rodinné stretnutia. A práve z tejto krásnej a láskyplnej atmosféry sa zrodil jeden skvelý vianočný nápad, do ktorého sa tento školský rok zapojila celá Základná škola Janka Francisciho Ri-

mavského. Naši žiaci prvého stupňa, ktorí sa učili v decembri prezenčne, doma prichystali škatuľky pre seniorov v domoch dôchodcov v našom okrese. Naplnili ich rôznymi zaujímavými, ale aj chutnými prekvapeniami. Za pomoci svojich pani učiteliek potom škatuľky odovzdali dobrým ľuďom, ktorí pomáhali s doručovaním škatuľkových prekvapení. O čosi ťažšie to mal druhý stupeň, ktorý sa v decembri učil dištančne. A hoci tu bola chuť zapojiť sa, neprítomnosť žiakov v škole bola veľkou prekážkou na realizáciu takejto krásnej akcie. No našlo sa riešenie. Na návrh riaditeľky školy svoje triedy zastúpili triedni učitelia, pridali sa aj netriedni učitelia a škatuľky pre seniorov pripravili aj nepedagogickí zamestnanci našej školy. Škatuľky sa nakopili u pani riaditeľky vo veľkom počte a nedočkavo čakali na svoju cestu do domov dôchodcov. Krásna akcia sa vydarila. Vianočné škatuľky potešili svojich adresátov, dobrý pocit zas potešil našich žiakov a zamestnancov, ktorí takto ukázali, koľko lásky sa zmestí do jednej škatuľky.

PaedDr. Barbora Földiová, riaditeľka ZŠ J.F. R.

Vianočné oplátky

Počas predvianočného zhonu modernej doby, upratovania, nákupov a očakávaní darčiekov, sme sa aj my, v našom CDR v Hnúšti v rodine Včielka rozhodli, že našim deťom priblížime tradíciu Vianoc trochu nezvyčajným spôsobom, a to pečením oplátok, kde si deti samy vyskúšali, ako sa oplátky pečú. Veru si niektorí z nich aj prsty poopekali, ale zvládli sme to. Recept na oplátky samozrejme neprezeráme, zostane zahalený pod rúskom tajomstva starej mamy. Počas pečenia sme deťom porozprávali, ako sme my trávili predvianočný a vianočný čas, samozrejme bez mobilov, tabletov. To bolo roboty – doobeda v škole, potom úlohy a ani sme sa nenazdali a už sme doma zametali sneh okolo celého domu, bolo treba dreva nanosiť, zajace nachovať a potom hybaj za dedinu s kamarátmi na dedinskú sánkovačku. Vianočné sviatky sú sviatkami pokoja a lásky, najdôležitejšie je to, že sa pri štedrovečernej večeri zide celá rodina. Sladké

oplátky, ktoré sme si napiekli, nám spolu s medom, aby sme mali ďalší rok sladký život, nechýbali na štedrovečernom stole, pri ktorom sme sa stretli všetky deti a naše tety a ujo.

Deti zo SUS Včielka, teta Iveta a Ľubka

FOTO: archív CDR Hnúšťa

Pod'akovanie za darčeky

Volám sa Ferko, som žiakom 1. ročníka v ZŠ JFR Hnúšťa. Pochádzam od Zvolena a v súčasnosti bývam v CDR (detský domov) Hnúšťa v rodine Včielka. 7.12.2020 som išiel do školy, tak ako po iné dni. Ani som netušil, čo pekné ma dnes v škole bude čakať. Super spolužiaci spolu s rodičmi, skvelou pani učiteľkou Vierkou, asistentkou Jankou a samozrejme s Mikulášom pre mňa pripravili nádherné prekvapenie. Krásne medové slová podané z hĺbky srdiečka ma veľmi potešili, veľa darčiekov v podobe oblečenia, školských pomôcok, sladkostí a hračiek mi vykúzlili na perách úsmev. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na najkrajšom mikulášskom dni v mojom živote. Obrovské ďakujem patrí práve vám, že ste mi venovali toľko pozornosti, starostlivosti a výberu pekných darčiekov.

S pozdravom a vďakou, Váš Ferko

FOTO: V. Lengová

Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742

Naša škola už 15 rokov implementuje do výchovno-vzdelávacieho procesu prvky národných projektov. Podarilo sa nám byť úspešní v deviatich. Posledným z nich v poradí je práve menovaný projekt: *Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole Klokočova 742 Hnúšťa*. Ako všetky, tak aj tento bol veľkým prínosom pre skvalitnenie práce s našimi žiakmi, dosiahnutie zlepšenia ich vedomostí, schopností, ale i šancí lepšie sa uplatniť v ďalšom živote. Navyše je založený na princípe inkluzívneho vzdelávania, čo otvára možnosti všetkým žiakom bez rozdielu a každé dieťa/žiak je vnímané ako výnimočné, prínosné, vzdelávateľné. Pedagógovia v rámci tohto pro-

jektu pracujú so žiakmi v súlade s cieľmi projektu, poskytujú doučovanie, robia záujmové útvary. Navyše sa pedagógovia pravidelne dvakrát mesačne navzájom vzdelávajú v pedagogických kluboch, kde si odovzdávajú informácie, skúsenosti, podnety, ktoré majú prispieť k zlepšeniu a k zefektívneniu ich práce v budúcnosti. Škola využíva učebné pomôcky, materiály, ktoré boli získané v rámci tohto projektu. Národné projekty si vyžadujú nielen pravidelnú a tvrdú prácu, ale predovšetkým zanosť, snahu a vôľu. Samozrejme, aj šťastie.

Mgr. Ľubica Henčová

FOTO: archív ZŠ Klokočova

Aj v školskom roku 2020/2021 sa naša Základná škola Klokočova 742/15 zapája do projektov. V uplynulom polroku sme boli úspešní v projekte MŠVVaŠ SR „Podpora inkluzívneho vzdelávania na základných školách so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia 2020“ s názvom „Rainbow“, vďaka ktorému pomocou didaktických pomôcok na vyjadrovanie emócií môžeme navodzovať priaznivú klímu v triedach, podporovať komunikatívnosť a silné stránky žiakov počas ranných komunitných kruhov v triedach. Taktiež sme motivovali žiakov k činnosti prostredníctvom spoznávanie životných príbehov úspešných Rómov. V projekte MŠVVaŠ SR „Zdravie a bezpečnosť na školách 2020“ s názvom „Backspace“, sme poukázali na kyberšikanu. Tá sa deje v dnešnej dobe vo veľkom rozsahu, neraz o nej rodičia a učitelia ani netušia. V rámci tohto projektu sme zorganizovali Adventné tvorivé dielne, pripravili sme pre všetkých žiakov bulletin a vyhlásili výtvarnú súťaž na tému kyberšikany, v ktorej boli naši žiaci odmenení zaujímavými cenami. Našu prácu zameriavame aj na výchovu k environmentálnemu citeniu. Vďaka Enviropjektu 2020 „Rozbzučme školskú záhradu“, budeme môcť preniesť vzdelávanie do exteriéru a využiť tak potenciál našej školskej záhrady.

Ing. Martina Horváthová, ZŠ Klokočova 742/15

Podakovanie od ministra

Týždeň pred vianočnými prázdninami nás veľmi potešil pozdrav a podakovanie od pána ministra školstva, Branislava Gröhlinga. Podakovanie patrilo Ivanke Cibulovej, žiačke 7. ročníka Špeciálnej základnej školy v Hnúšti, za krásny vianočný pozdrav, ktorý mu poslala. Podako-

vanie potešilo nie len Ivanku, ale celú našu školu. Sme radi, že spomedzi všetkých tých vianočných pozdravov, ktoré pán minister dostal, sa mu zapáčil aj pozdrav z našej školy.

Mgr. Slavomíra Štefániková

Zelený svet

Slovenská agentúra životného prostredia s podporou Environmentálneho fondu vyhlásila jubilejný 25. ročník tradičnej súťaže umeleckej tvorivosti detí a mládeže „Zelený svet“. Tohtoročná téma bola „Je to v mojich rukách“. Poslaním súťaže bolo vstúpiť mladým umelcom vzťah k prírode, životnému prostrediu formou budovania návykov a zručností v umeleckom prejave. Do súťaže sa zapojili aj žiaci Špeciálnej základnej školy v Hnúšti. Najkrajšie výtvarné diela putovali do Banskej Bystrice.

Mgr. Slavomíra Štefániková

FOTO: S. Štefániková

Milenecké tragédie v Hnúšti

Keď človek prechádza cintorínom tak väčšinou ani netuší, aké tragické príbehy sú ukryté pod niektorými starými hrobmi. Tri také prípady sa tu uvádzajú. V roku 1885 na železničnej stanici v Hnúšti pracoval ako pokladník mladý 22 ročný Gábor Kohn. Obsluhoval aj telegraf a jeho zásluhou sa dostal do styku s mladou telegrafistkou z bližšie neurčenej stanice. Dnes sa to už nedá presne určiť, že ako sa to vlastne stalo, ale služobný telegraf zbližil dvojicu mladých ľudí. Bola to rozhodne nezvyčajná forma na vymieňanie si sprvu nesmelých správ. Napokon si cez poštu vymenili svoje fotografie. Sympatie boli obojstranné a tak Gábor Kohn za slečnou vycestoval. Iskra vzbĺkla do plameňa a on sa vracal späť domov presvedčený, že našiel svoju pravú lásku a nič mu nebude stáť v ceste, aby sa s ňou oženil. Jeho plány však skrížila banálna záležitosť. Dievčina sa niekde dozvedela, že je židom a jej city razom ochladli. Odmietla s ním akékoľvek súžitie a kategoricky aj sobáš. Gábor Kohn urobil zúfalý pokus a napísal dievčine, že sa vzdá svojho viero-
vyznania a prestúpi na vieru, ktorú vyznáva jeho milá. Dievčina však ostala neoblomná a list na ňu nezapôso-
bil. Odpísala mu, že je všetkému koniec. List Gáborovi Kohnovi dorazil pred obedom dňa 20.4.1885. Keď ho otvoril a prečítal si tie riadky, tak siahol do šuflíka odkiaľ vytiahol revolver. Presne na obed si strelil do hrude. Guľka mu spôsobila veľmi ťažké zranenie a po deväť hodi-
novom utrpení svojim zraneniam podľahol. V Podbrezovej v tamojšej železiarni pracoval ako pokladník 49 ročný Václav Navrátil. Bol ženatý ale osud mu priniesol do cesty 24 ročnú krásnu Zuzanu Martinovú z Rimavskej Píly. Aby neboli príliš nápadní, tak si za miesto svojho stretá-
vania zvolili Hnúšťu. Václav Navrátil podcenil svoju manželku a možno ho zradili niektorí z ľudí, ale celá aféra sa

postupne predierala na verejnosť. Jeho manželstvo náhle z pochopiteľných príčin ochladlo a jemu samému hrozila strata spoločenského postavenia. Dňa 26.9.1933 pricestoval milenecký pár do Hnúšte, kde mali v hoteli Centrál, na poschodí objednanú izbu č. 3. Napísali dva listy na rozlúčku v ktorých uviedli, že ich milenecký pomer trval dva roky. Pýtali si od svojich rodín odpustenie a ako poslednú žiadosť uviedli, že chcú byť pochovaní v spoločnom hrobe na cintoríne v Hnúšti. Ráno o štvrtej hodine sa hotelom Centrál rozľahli dva výstrely. V izbe ležali dve mŕtve telá. Dňa 29.9.1936 prišiel do Hnúšti na návštevu svojej rodiny 19 ročný Štefan Gonda zo Zlatna. Žila tam 17 ročná Helena Hedvigová. Boli síce v priamom príbuzenskom pomere ako bratranec a sesternica, ale už od útleho detstva prejavovali k sebe náklonnosť. Ich vzájomná láska bola taká silná, že si nevedeli predstaviť život jeden bez druhého. Ich rodičia však nemali pochopenie pre takéto konanie a bránili im v ňom. Ten inkriminovaný deň mal údajne Štefan Gonda opäť požiadať o ruku svojej milej a chcel, aby jej rodičia prehodnotili svoj postoj. Stanovisko však zostalo nemenné a tak sa mladý pár išiel podvečer prejsť do mesta. Pravdepodobne tam niekde padlo ich spoločné rozhodnutie. Zašli na kraj mesta a Štefan Gonda vytiahol revolver. Svojej sesternici strelil najskôr do srdca a potom do hlavy. Oba výstrely boli smrteľné. Napokon otočil hlaveň revolvera na seba a strelil si do hlavy v spánkovej oblasti. Výstrel ho len ťažko zranil a tak si stihol ešte z posledných síl streliť do hrude. Telá nešťastných mladých ľudí našli až ráno okoloidúci.

Vladimír Gondáš

Zdroj: Pestí Hírlap zo dňa 27.4.1885, Gömör zo dňa 30.4.1933, Gömör zo dňa 4.10.1936.

Budova hostinca Centrál (dnes Mestský úrad)

Na MsÚ sa zachovali staré kachľové pece zo starých čias

Julko Szöke ml. nám robí dobré meno

Náš odchovanec a teraz profesionálny futbalista Julko Szöke prešiel ako mladý futbalista našimi prípravkami a kategóriou mladších žiakov. Začal trénovať v prípravke už ako 5-ročný a hrával spolu aj s o 2 až 4 roky staršími chlapcami. Na jeho výchove sa vtedy podieľali naši futbalový tréneri a jeho otec, Julius Szöke. Postupne ho trénovali: Marián Petrok, Michal Slatinský, Ján Rosiar a Milan Krupa. Pri prechode do kategórie starších žiakov už prerástol súťaže, ktoré hrával náš klub Iskra Hnúšťa a prestúpil do Podbrezovej. Tam už ako 15-ročný podpísal prvú profesionálnu zmluvu a odvtedy pokračoval v kariére u prvoligových mužov v Podbrezovej, Ružomberku, Zlatých Moravciach, v Kazachstane v mužstve Karaganda a teraz je už štvrtý rok v Bieloruskom Soligorsku, kde sa minulý rok podieľal na zisku majstrovského titulu Bieloruska. Počas zimných prestávok, keď príde domov, zúčastňuje sa v drese Hnúšte rôznych zimných turnajov, trénuje s A mužstvom Hnúšte a rád navštevuje aj tréningy našich družstiev vrátane tých najmenších futbalistov, kde chlapcov trénuje a je pre nich veľkou motiváciou. Keď príde domov, stále prejavuje záujem o dianie vo futbalovom klube FK Hnúšťa. V minulej sezóne hral v klube Šachter Soligorsk - bol to jeho 5. rok v zahraničí, s ktorým sa stal majstrom bieloruskej ligy. Na tomto titule sa podieľal veľkou mierou, keď minulý rok odohral 24 ligových zápasov, 5 zápasov v kvalifikácii Európskej ligy, 5 zápasov Bieleoruského pohára. Zaznamenal v štatistikách 3 góly a 3 asistencie ako stredný záložník. Po sezóne bol v hlasovaní futbalových priaznivcov v Bielorusku zvolený do najlepšej jedenástky roka. Vo veku 25 rokov má už na svojom konte 172 prvoligových zápasov

a 10 zápasov v Európskej lige. Tak ako Julko, v našom klube vyrastali aj ďalší výborní futbalisti, ktorí si v súčasnosti obliekajú dresy kvalitných futbalových klubov na Slovensku. Lukáš Migaľa hrá v klube Dukla Banská Bystrica a súrodenci Filip Bobrovský a Adam Bobrovský obliekajú dres DAC Dunajská Streda. Veríme, že čoskoro sa medzi nich zaradia aj ďalší futbalisti, ktorí vyrastajú v našom klube. Blízko k tomu majú Jurko Bolf a Patrik Farkaš, ktorí v súčasnosti hrávajú mládežnícke prvoligové súťaže. Poctivá práca s mládežou sa naozaj vypláca. Už aj medzi tými najmenšími chlapcami je niekoľko chlapcov s veľkým talentom a vôľou uspieť vo svete futbalu. V klube pracujeme so 100 mládežníkmi, z ktorých chceme vychovať výborných futbalistov, ktorí sa môžu uplatniť v našom klube a tí najlepší možno o pár rokov budú nasledovať Julkove kroky a budeme mať ďalších futbalistov, na ktorých môžeme byť hrdí.

Mgr. Marián Petrok

FOTO: archív J. S.

Marcové rande s knihou

Marec napriek pandémie neostane nepovšimnutý a kniha, ako jej hlavná téma, dostane zaslúženú pozornosť. Knižnica prof.Š.Pasiara v Hnúšti sa zapojila do spoločného projektu s názvom Ave, liber! s podtitulom 12x pútavo o knihách, spolu s ostatnými 12 knižnicami zo Slovenska. Hlavným konceptom je, že jednotlivé knižnice si pripravujú vlastnú videoprezentáciu, v ktorej predstavia svoju knižnicu, jej stav, aktivity ale i budúce plány. Nasledovať bude debata so spisovateľom či už známejším alebo zaujímavým lokálnym autorom. My sme sa rozhodli osloviť pani Lenu Riečanskú, ktorá hodnotila práce žiakov a študentov zapojených do súťaže Hrebendova kapsa v roku 2019. Našu literárnu súťaž sme v roku 2020 museli kvôli opatreniam zrušiť a XXI.ročník súťaže, ktorý by sa mal konať tento rok, je otázný. Lena Riečanská je obľúbená slovenská spisovateľka, autorka 14 vynikajúcich kníh pre deti a dospelých. Väčšinu z nich si môžete požičať v našej knižnici. S myšlienkou vytvorenia spoločného online programu prišla Asociácia kultúrnych inštitúcií Slovenska (AKIS), ktorej hlavnou činnosťou je presadzo-

vanie spoločných záujmov kultúrnych inštitúcií smerom k orgánom štátnej správy a samosprávy, verejnosti a zahraničia. AKIS vznikol v roku 2019 a MsKS v Hnúšti patrilo medzi jej prvých členov. Sledujte na facebookovej stránke knižnice Hnúšťa event Ave, liber!, na Fb Slovensko žije kultúrou a vychutnajte si od 1.3 do 13.3.2021 o 18:00 hod. besedy s rôznymi spisovateľmi.

Mgr. Diana Vojenčiaková, riaditeľka MsKS

ZOZNAM ODBEROVÝCH MIEST A UPOZORNENIE

Vážení občania, na území mesta Hnúšťa sa v súčasnosti nachádza už 6 odberových miest COVID-19. Využiť môžete nasledovné odberové miesta:

- **v prístavbe kultúrneho domu** – každý deň od 9:00 do 16:30 hod
- **na autobus. stanici nad pohostinstvom** – denne od 9:00 do 16:30 hod
- **v mestskej športovej hale** – každý deň od 8:00 do 16:00 hod.
- **v priestoroch pizzérie Kaštieľ** – každý deň od 8:00 do 16:00 hod.
- **v areáli futbalového štadióna** - každý deň od 8:00 do 16:00 hod.
- **v areáli nemocnice** - podelok až sobota od 8:00 do 16:00 hod.

UPOZORNENIE: Mesto Hnúšťa upozorňuje, že napriek tomu, že si dve odberové miesta prenajali priestory od mesta Hnúšťa, ide o súkromných prevádzkovateľov. Mesto Hnúšťa nie je ich zriaďovateľom, a teda nezodpovedá za kvalitu odberov, ani za prípadné dlhšie čakanie či organizáciu.

Prosíme vás o podporu útulku v Hnúšti - venujte 2% z daní

Občianske združenie Hnúšťanské labky v úzkej spolupráci s mestom Hnúšťa pokračuje v budovaní útulku pre opustené zvieratá na okraji priemyselnej zóny v Hnúšti. V roku 2020 sa projekt nepodarilo zrealizovať z dôvodu pandémie i potrebných rozsiahlejších stavebných úprav, ktoré nariadila v pripomienkach k projektu Štátna veterinárna a potravinová správa. V rámci pripomienok musíme v útulku vybudovať osobitné priestory pre veterinára s prívodom vody, toalety, stavebne oddelenú karanténnu miestnosť, sklad krmiva, úpravu podláh a mnohé ďalšie veci. Legislatíva je tak prísna, že si človek kladie otázku, či otvára reštauráciu, alebo zariadenie pre zvieratá a či rovnakým metrom veterinári posudzujú aj nevhodný chov zvierat v osadách, resp. či je lepšie psovi na reťazi bez zdravotnej starostlivosti a pravidelného kŕmenia, alebo v útulku bez vydĺženej podlahy. O tom môžeme polemizovať, podmienky na povolenie prevádzky musíme splniť. V závere roka 2020 sa vďaka finančnej podpore mesta Hnúšťa v útulku podarilo zabezpečiť terénne úpravy, oplatenie areálu, výbehov a spevnené plochy pre umiestnenie kotercov. Vnútroštruktúru rekonštruuje o.z. Hnúšťanské labky z vlastných zdrojov a príspevkov občanov. Podarilo sa získať aj prvý grant vďaka všetkým občanom, ktorí útulok podporili v hlasovaní v OD Tesco v R. Sobote. Za získaných 1 300,- € združenie zakúpilo 8 ks zateplených psích búd a stavebný materiál. Útulok by po dobudovaní potrebných priestorov a získaní povolenia na prevádzku mohol byť otvorený na začiatku leta. K rýchlejšiemu otvoreniu a následným nákladom na prevádzku útulku môžete prispieť aj vy svojimi 2% z daní. Tie pre útulok v tomto roku vyberá o.z. Jazdecký klub Excel Madon z Rim. Brezova. Ak chcete podporiť útulok Hnúšťanské labky, venujte svoje 2% z daní tomuto subjektu: *Jazdecký klub Excel Madon, Rimavské Brezovo 88, 980 54 R. Brezovo, IČO: 35 99 82 45*. Útulok môžete podporiť aj priamo, ľubovoľnou sumou na číslo účtu: SK42 0200 0000 0041 3225 5257. Ďakujeme!

Hnúšťanský hlas
kultúrno-spoločenský
mesačník obyvateľov
Hnúšte a okolia

Vydáva Mesto Hnúšťa
Francisciho 74
981 01 Hnúšťa
IČO 00 318 744

Redakcia: MsKS
Rumunskej armády 195
981 01 Hnúšťa

Náklad 2 500 ks
Telefón: 047/542 23 84
msks@hnusta.org
www.mesto.hnusta.sk
facebook:
Mestské kultúrne stredisko
v Hnúšti

Redakčná rada:
Zodpovedný redaktor:
Mgr. Diana Vojenčiková

Technický redaktor:
Mgr. Michaela Siváková

Členovia:
PhDr. Margita Féderová
Ing. Oľga Maciaková
Mgr. Martin Pliešovský

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi autorov
zverejnených príspevkov.
Redakcia nezodpovedá
za ich obsah.

Informácie bez uvedenia
zdroja: MsÚ, MsKS.

Tlač: NIKARA
M. R. Štefánika 25
963 01 Krupina
ISSN 1339-0511
Registračné číslo MK SR:
EV 3819/09